یادداشت

برنامه‌های کرمان برای سالروز سردار دل‌ها

حکمت قاسم‌خانی
جام جم کرمان

این روزها با نزدیک شدن به نخستین سالگرد شهادت سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی، شهر کرمان به عنوان مدفن این شهید گرانقدر آماده برگزاری برنامه‌های مختلف سالگرد شهادت می‌باشد. برای گرامیداشت سالگرد شهادت بیش از ۳۰ برنامه محوری در شهرکرمان در دو بخش مصلی بزرگ امام علی(ع) و گلزار شهدا از ۱۲ تا ۱۸ دیماه برگزار می‌شود که به دلیل شیوع بیماری کرونا، برنامه‌های پیش‌بینی شده در مصلی امام علی با تعداد محدود و با رعایت پروتکل‌های بهداشتی به صورت قشری برگزار خواهد شد. برنامه‌هایی همچون گردهمایی روحانیون، یادواره شهدای تشییع، گردهمایی اصحاب رسانه، یادواره شهدای عشایری و... که پوشش تصویری و خبری تمامی این برنامه‌ها از جمله فعالیت‌های صدا و سیمای مرکز کرمان خواهد بود.

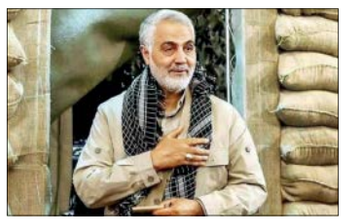

در این میان همچنین صدا و سیمای مرکز کرمان از زمان شهادت سردار دلها تاکنون علاوه بر پوشش زنده مراسم تشییع و تدفین، برنامه‌های مختلفی را برای مراسم سالگرد تهیه و آماده پخش کرده است که بیانگر همت وتلاش مدیران و کارکنان رسانه ملی در استان کرمان برای معرفی اقدامات، رشادت‌ها و فعالیت سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی می‌باشد.

احمد علیرمضانی مدیرکل صدا و سیمای مرکز کرمان می‌گوید: ما از صبح شهادت ایشان در شبکه استانی ویژه برنامه داشتیم و سپس مراسم تشییع و تدفین را به صورت زنده پخش کردیم. همچنین طی این مدت تاکنون ۳۸ هزار دقیقه برنامه در قالب‌های مختلف رادیو و تلویزیون، خبر و فضای مجازی تولید و پخش شده است که از آن جمله می‌توان به تولید وصیت نامه سردار سلیمانی به صورت صوتی و تصویری اشاره کرد. احمد علیرمضانی می‌افزاید: در حال حاضر نیز ارتباط تصویری بر بستر فیبر نوری از گلزار شهدای کرمان آماده شده است و تصاویر گلزار شهدا و مزار سردار دلها به طور ۲۴ ساعته و زنده بر روی نودال مرکز کرمان بوده و در اختیار شبکه‌های استانی، سراسری و برون مرزی قرار می‌گیرد.

مدیرکل صدا و سیمای مرکز کرمان با اشاره به پخش پویش مردمی سلیمانی‌ها از اول دیماه جاری از شبکه استانی می‌گوید: ما مردم را دعوت کرده‌ایم که کارهایی که درباره سردار سلیمانی به صورت صوت، تصویر، دلنوشته، فیلم و کلیپ دارند را برای ما بفرستند که به آنها جوایز نفیسی اهدا خواهد شد. وی تصریح می‌کند: طی چند روز گذشته ارتباط ما با شبکه‌های مختلف از محل گلزار شهدا برقرار شده است و ویژه برنامه رادیویی به نام علمدار در حال پخش می‌باشد که تا روز سالگرد ادامه دارد. همچنین پخش برنامه شبانه تلویزیونی به نام وصف مالک از ۱۲ تا ۱۸ دیماه از شبکه استانی کرمان یکی دیگر از برنامه‌های ویژه گرامیداشت سالگرد می‌باشد که در این برنامه شخصیت‌هایی که برای سخنرانی در مراسم و زیارت مزار سردار سلیمانی به کرمان سفر می‌کنند حضور پیدا می‌یابند.

مدیرکل صدا و سیمای مرکز کرمان می‌افزاید: کمیته رسانه و فضای مجازی مکتب حاج قاسم که مسؤولیت آن بر عهده صدا و سیماست در روز ۱۳ دیماه ویژه‌برنامه ای را برای تجلیل از خانواده شهدای رسانه برگزار خواهد کرد و در این مراسم از تولیدات رسانه‌ای ویژه سالگرد شهادت سردار سلیمانی همچون پوستر جشنواره ابوذر و پوستر جشنواره مطبوعات ویژه سردار دلها رونمایی می‌شود.

وی ادامه می‌دهد: به غیر از صدا و سیما رسانه‌های دیگر همچون سازمان فضای مجازی بسیج با تولید ۴ دقیقه انیمیشن، ۱۰ قطعه موشن‌گرافی، سه دقیقه کمیک موشن و موزیک ویدئو سردار دلها و همچنین اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی اقداماتی را انجام داده‌اند که قابل تقدیر است.

دوربین «روایت ایثار» به آمل رسید

مجموعه مستند «روایت ایثار» تصویرگر مجاهدت‌ها و ایثارگری‌های شهدای مدافع سلامت (کادر درمانی) در قسمت پنجم به شهر آمل رسید. به گزارش جام جم، قسمت پنجم از مجموعه روایت ایثار به یادگار هشت سال دفاع مقدس، شهید مدافع سلامت دکتر بهرام طهماسبی خواهد پرداخت. این مجموعه مستند که با همکاری گروه تلویزیونی شاهد در حال تهیه و تولید است با محوریت شهدای کادر درمان از استان‌ها و شهرهای مختلف ایران عزیز به تهیه‌کنندگی حسین سوهانی و اجرای سیدمهدی تحویلدار که در این مجموعه به‌عنوان روایتگر مجموعه روایت ایثار می‌باشد را شاهد خواهیم بود. در مجموعه روایت ایثار بینندگان و مخاطبان این برنامه شاهد یک نوع‌آوری در تهیه و تولید مستند می‌باشند و همین موضوع باعث جذاب شدن این مجموعه برای مخاطبان خود شده است. اما یک خبر دیگر از تولید این مستند این است که ۱۰ قسمت دیگر به تولید این مستند اضافه شده که مخاطبان عزیز شاهد ۱۵ قسمت از مجموعه روایت ایثار خواهند بود.

سری جدید برنامه علمی «چرخ» مدتی است با اجرای حافظ آهی روی آنتن شبکه ۴ رفت

عکس: روابط عمومی برنامه «چرخ»

گزارشی از برنامه «چرخ» که فصل جدید آن روی آنتن شبکه ۴ است

چرخیدن در دنیای علم

زینب علیپور طهرانی
رسانه

اگر به تماشای برنامه‌های علمی علاقه دارید یا دوست دارید از آخرین اخبار و رویدادهای علمی و فناوری مطلع شوید یا این‌که به دنبال یادگیری علم به زبان ساده هستید، گروه دانش شبکه چهار، این امکان را برایتان مهیا کرده تا به تماشای برنامه «چرخ» بنشینید؛ برنامه‌ای که از مهر ۱۳۹۴ روی آنتن این شبکه است و در طول این مدت توانسته رضایت علاقه‌مندان به برنامه‌های علمی را کسب کند. به همین دلیل تولید و پخش برنامه به فصل هفتم رسید. سری جدید «چرخ» به تهیه‌کنندگی الهه بهبودی که این شب‌ها روی آنتن شبکه چهار سیماست، به مهم‌ترین رویدادهای دانش و فناوری با نگاهی تخصصی اما به زبانی ساده و قابل استفاده عموم مردم می‌پردازد و در حضور نخبگان و استادان ممتاز عرصه دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، مسائل روزمره زندگی مردم را از زاویه علم واکاوی می‌کند. این برنامه از بخش‌های ثابتی تشکیل شده است که هر کدام مخاطبان خاص خود را دارد و اجرای آن را حافظ آهی برعهده دارد. جام جم با محمد جباری، سردبیر و حافظ آهی، مجری برنامه گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

بیان موضوعات تخصصی به زبان ساده

محمد جباری، سردبیر برنامه چرخ است که تجربه فعالیت در مطبوعات و برنامه‌های مختلفی را داشته است. وی درباره ویژگی‌های برنامه در فصل جدید به جام جم می‌گوید: چرخی متنوع‌تر، به‌روزتر و پرانرژی‌تر با حرکت در مرزهای دنیای علم و فناوری؛ این چکیده کاری است که تلاش کرده‌ایم در فصل هفتم اتفاق بیفتد. فرم و محتوای برنامه هم مثل دکور مدرن و متفاوت این فصل کاملا تغییر کرده است. مثلا یکشنبه‌ها که نخستین روز پخش برنامه است، مهم‌ترین اتفاق‌های دنیای علم و فناوری در هفته گذشته را به انتخاب کارشناسان چرخ در دو قالب میز علم و میز فناوری با حضور هشت روزنامه‌نگار علم و فناوری جوان و به‌روز مرور می‌کنیم.

دو آیتم «ایران‌سنج» (پنج اتفاق مهم علم‌وفناوری در ایران در هفته گذشته) و «عکس چرخ» (پنج عکس مهم علمی هفته) تکمیل‌کننده مجله خبری-تحلیلی یکشنبه‌های چرخ هستند. یک سفر سریع، متنوع و در عین حال عمیق در مرزهای دانش یا مثلا چهارشنبه‌ها به عنوان آخرین روز پخش برنامه هر هفته به روایت‌های دنیای علم و پیشنهادهای آخر هفته اختصاص پیدا کرده است؛ از روایت‌های تاریخ ریاضی و فیزیک تا پیشنهاد کتاب، مستند، فیلم و بازی. یک بسته پیشنهادی متنوع برای گذران آخر هفته به سبک علمی.

وی در ادامه در پاسخ به این سوال که برای جذب مخاطبان بیشتر و بیان اطلاعات و مفاهیم علمی به زبان ساده چه کارهایی انجام داده‌اید هم توضیح می‌دهد: برای تولید برنامه علمی جذاب برای مخاطب عام باید حواسمان همزمان به چند اصل و ویژگی باشد که البته رعایت همه آنها، آن هم در یک برنامه روزانه علمی کار سختی است: انتخاب موضوع به‌روز و جذاب که حس کنجکاوی مخاطب را برای دانستن بیشتر درباره آن موضوع تحریک کند، انتخاب کارشناسان علمی که تجربه ساده‌سازی علم با حفظ دقت و صحت علمی را داشته باشند، پرداخت مناسب موضوع (انتخاب رویکرد و مسیر نزدیک شدن به موضوع که برای مخاطب عمومی قابل لمس باشد) و اضافه کردن ادویه‌های لازم که البته نقش‌شان در برنامه‌های علمی مهم‌تر از این حرف‌هاست؛ یعنی ویدئوها، تصاویر، اینفوگرافیک‌ها، موشن‌گرافیک‌ها و دیگر مواد و تجهیزات لازمی که هم به فهم راحت‌تر موضوع کمک می‌کند و هم سفر مخاطب در سرزمین ظاهرا ناهموار علم را شیرین‌تر و جذاب‌تر می‌کنند.

موضوعات مرتبط با زندگی مردم

با توجه به این‌که چرخ، سراغ موضوعاتی رفته که با زندگی روزمره مردم در ارتباط است، درباره این‌که محوریت این موضوعات حاصل سیاستگذاری‌های شبکه چهار بوده یا در اتاق فکر برنامه به این نتیجه رسیده‌اند هم عنوان می‌کند: پاپیولار ساینس یا همان علم برای عموم، کلیدواژه‌ای بوده است که هم مدیر شبکه چهار دکتر معینی‌پور و هم مدیر گروه دانش خانم سپانلو در این چند سال تاکید زیادی بر آن داشتند. اصلا شعار شبکه به همین دلیل از شبکه فرهیختگان به شبکه دانایی تغییر کرد که موضوعات تخصصی به زبان ساده‌تر برای عموم توضیح داده شود. این سیاست در اتاق فکر برنامه هم دنبال شده و یکی از جنبه‌های آن، انتخاب موضوعاتی بوده که به زندگی روزانه مردم ارتباط داشته باشد. البته همه اینها با حفظ نگاه دقیق و صحیح علمی و با کمک استادان و چهره‌های علمی دانشگاهی در نظر گرفته شده است.

او همچنین درباره تاثیر کرونا روی برنامه و سیاستگذاری‌های اتاق فکر هم بیان می‌کند: کرونا مهم‌ترین اتفاق این سال‌ها از جنبه‌های مختلف بوده است و البته مهم‌ترین موضوع علمی این سال‌ها که با همه ابعاد زندگی مردم گره خورده است. در نتیجه طبیعی است که نقش بسیار پررنگی در چرخ داشته باشد؛ از اختصاص ویژه‌برنامه هر روزه «مثبت چرخ» برای پوشش مهم‌ترین تحولات علمی مرتبط با کرونا در ماه‌های اول سال تا تقدیم هر قسمت برنامه به یکی از شهدای کادر درمان و بسته خبری ویژه مربوط به کرونا که هر روز از برنامه پخش می‌شود. در کنار این بخش‌های ثابت، در روزهای مختلف همه موضوعات مهم مرتبط با کرونا مثل واکسن با حضور کارشناسان مختلف مفصل‌تر بررسی علمی می‌شود.

جباری در پاسخ به این سؤال که کدام یک از بخش‌های برنامه بیشتر مورد توجه قرار گرفته است هم می‌گوید: استفاده از آیتم‌های متنوع در برنامه‌های علمی، سابقه زیادی در تلویزیون ما ندارد و برنامه‌های علمی ما معمولا فقط از فرم گفت‌وگو استفاده می‌کنند. اما از همان شروع فصل پنج چرخ، با کمک تجربه تهیه‌کننده برنامه خانم بهبودی و ایده‌های نوی اتاق فکر به‌دنبال تجربه‌های جدیدی در حوزه برنامه‌سازی علمی بودیم. آیتم‌های متنوع بیرون استودیویی، یکی از همین ایده‌های نو بود. از آیتم‌های دو فصل قبل مثل اتاق دانشمند، صندلی علم‌سنج و علمگرد که هر کدام ایده فرمی و محتوایی خاصی داشتند تا سه آیتم این فصل: پادچرخ (روایت زندگی چهره‌های علمی معاصر ایران در فرم پادکست)، زندگی سبز (راهنمای زندگی دوستانه با طبیعت) و چرخ‌آزما (معماهای علمی در قالب آزمایش‌ها و سرگرمی‌های علمی). هر کدام از این آیتم‌های این فصل مخاطبان خاص خودشان را دارند، ولی به‌نظر پادچرخ مخاطبان بیشتری را همراه خود کرده است.

وی در پاسخ به این سؤال که مسابقه چرخ‌آزما به‌نوعی یک بازی با مفاهیم علمی و تخصصی و بیان آنها به زبان ساده و شیرین است. این مسابقه در چه فرآیندی طراحی شد و چه هدفی را دنبال می‌کند هم می‌افزاید: به‌دنبال ایده‌ای برای مسابقه علمی چرخ بودیم که نو و کمتر تجربه‌شده باشد و در قالب تکراری سؤال پیامکی هم نباشد. بر این اساس ایده معمای آزمایش‌محور شکل گرفت؛ یعنی به‌جای این‌که فقط یک آزمایش جلوی چشم بینندگان انجام بدهیم، سعی کنیم با استفاده از آزمایش‌های ساده که هر کسی در خانه خودش هم می‌تواند انجام دهد، سؤالی در ذهن مخاطب ایجاد کنیم و یک هفته ذهن او را درگیر یافتن پاسخ آن کنیم. یک رابطه تعاملی علم‌محور با بیننده که نتیجه آن تصویرها و ویدئوها و پاسخ‌هایی است که بینندگان با انجام آزمایش‌ها در خانه هر هفته برای برنامه می‌فرستند.

جباری: به‌جای این‌که فقط یک آزمایش جلوی چشم بینندگان انجام بدهیم، سعی کنیم با استفاده از آزمایش‌های ساده که هر کسی در خانه خودش هم می‌تواند انجام دهد، سؤالی در ذهن مخاطب ایجاد کنیم و یک هفته ذهن او را درگیر یافتن پاسخ آن کنیم

یک گفت‌وگوی صمیمانه جذاب

حافظ آهی را پیش از این با اجرای یکی از بخش‌های برنامه «آسمان شب» می‌شناختیم. اما مدتی است اجرای برنامه «چرخ» را نیز برعهده دارد. وی در گفت‌وگو با جام جم در خصوص تجربه اجرای این برنامه توضیحاتی ارائه کرد:

شما پیش از این هم مجری برنامه علمی بودید. با این حال از ویژگی‌های اجرای برنامه «چرخ» که مخاطبان خاصی دارد، بگویید.

اتفاقا من فکر نمی‌کنم این برنامه مخاطبان خاص داشته باشد. هدف ما جذب مخاطب عام است. یعنی مخاطبی که لزوما با علم آشنایی ندارد. یعنی بیننده برنامه‌هایی غیر از برنامه‌های علمی است. بنابراین هدف ما آشتی این دست مخاطبان با علم است و می‌خواهیم به آنها بگوییم می‌توان درباره علم صحبت کرد اما لذت برد و تفریح کرد. بنابراین مجری‌ای که باید برنامه‌هایی از این دست را اجرا کند، به نظرم همان‌طور که باید اجرا را بلد باشد، به همان اندازه هم باید در زمینه‌های تخصصی علمی اطلاعات داشته باشد. مثل مجری برنامه‌های ورزشی که تا خودش نسبت به ورزش علاقه و آگاهی و شناخت نداشته باشد نمی‌تواند برنامه ورزشی اجرا کند.

با وجود این برای این‌که بتوانید در کنار مخاطبان خاص، نگاه سایر مخاطبان را هم به برنامه معطوف کنید چه کردید؟

همان‌طور که گفتم هدف ما صرفا جذب مخاطب خاص نیست. اما طراحی برنامه به گونه‌ای است که علاوه بر مخاطبان عام که بتوانند با بخش‌های مختلف آن ارتباط برقرار کنند، برای مخاطب خاص هم جذاب باشد. با توجه به بازخوردهایی هم که از بیننده‌های برنامه گرفتیم خوشبختانه هم مورد توجه علاقه‌مندان برنامه‌های علمی قرار گرفته و هم مخاطبان عام.

چقدر اجرای این برنامه باعث شده به اطلاعات علمی خودتان افزوده شود؟

قرار نیست که من به‌عنوان یک مخاطب عام روی صندلی بنشینم و آنچه گفته می‌شود را یاد بگیرم. من به‌عنوان مجری یک برنامه علمی به‌روز باید درباره مباحث و موضوعات برنامه از قبل تحقیقی کرده باشم و با آن مباحث آشنا باشم.

در بخش گفت‌وگو با مهمان چقدر فکر می‌کنید سوالات مطرح شده ابهامات بیننده‌هاست؟

از حدود ۱۲ سال پیش که برای نخستین‌بار مجری و سردبیر برنامه علمی بودم تا به امروز سعی کردم آن گفت‌وگو و گپ را با مهمان به سمت مصاحبه نبرم. بنابراین تلاشم در این راستاست که نه به‌عنوان مصاحبه با یک فرد دانشگاهی که بخواهد یک سری مباحث را خشک و جدی بیان کند صحبت داشته باشیم، بلکه تلاش می‌کنیم آن را تبدیل به یک گفت‌وگوی صمیمانه جذاب کنیم.

فکر می‌کنید «چرخ» قابلیت ادامه داشتن تا چند فصل را داشته باشد؟

اگر روزی علم تمام شود برنامه علمی هم می‌تواند تمام شود. از آنجا که پیشرفت ما در زمینه علم هر روز با سرعت بیشتری اتفاق می‌افتد، بنابراین لزوم برنامه‌های علمی از این دست نه‌تنها کمتر نمی‌شود، بلکه روز به روز بیشتر هم می‌شود. شاید لازم باشد که در آینده برنامه‌های علمی بیشتری هم ساخت تا بتواند پاسخ ارتباطی که لازم است بین دنیای علم و انسان‌ها وجود دارد را بدهد.

معمولا مجری ویترین هر برنامه است. بنابراین بازخوردی که شما از مخاطبان برنامه گرفتید چگونه است؟ آیا برای یک برنامه علمی راضی‌کننده هست؟

تا جایی که من در جریان هستم، ظاهرا برنامه هم در بین علاقه‌مندان به علم و جامعه دانشگاهی و هم در بین مردمی که لزوما علاقه‌ای به علم ندارند و اتفاقی مخاطب «چرخ» و بیننده برنامه شدند، جاباز کرده است. البته که تیم سازنده در تلاش است روز به روز به تعداد بیننده‌های برنامه افزوده شود.

پوست‌اندازی چرخ در هر فصل

جباری درباره فرآیند انتخاب موضوعات برنامه چرخ در اتاق فکر هم توضیح می‌دهد: هر روز و هر ساعت مهم‌ترین اتفاقات دنیای علم و فناوری در گروه اتاق فکر برنامه مطرح می‌شود. با بحث و گفت‌وگوی بسیار، براساس ویژگی‌ها و اولویت‌هایی مثل فراگیری و جذابیت برای عموم، تازگی، اهمیت علمی و... موضوعات اصلی برنامه به کمک اعضای اتاق فکر انتخاب می‌شوند. خوشبختانه چرخ در این سه فصل و به‌خصوص در فصل هفتم اتاق فکر جوان، پرانرژی و متخصص در حوزه‌های مختلف داشته است؛ ترکیبی از نسل قدیم و جدید روزنامه‌نگاران و کارشناسان علم که معمولا به آنها فرصت حضور چندانی در برنامه‌های علمی تلویزیونی داده نشده بود و حالا با انگیزه و انرژی زیادی پربیننده‌ترین برنامه علمی این روزهای تلویزیون را جلو می‌برند.

او درباره انتخاب مجری هم عنوان می‌کند: حافظ آهی یکی از کارشناسان نسل قدیم‌تر اتاق فکر چرخ است که در کسوت اجرا هم به چرخ کمک می‌کند. هم سابقه اجرا در برنامه‌های مختلف علمی تلویزیون و رادیو داشته است و هم سابقه برنامه‌سازی علمی. آشنایی و تسلطش به مباحث علمی کمک می‌کند که در برنامه زنده خیال‌مان راحت باشد که او جلوی دوربین «حافظ» رعایت خطوط قرمز علمی است و حواسش هست کسی از دایره علم خارج نشود، اما فارغ از این ملاحظات علمی و اجرایی با وجود سابقه و تجربه‌اش شخصیتی فروتن، صمیمی و دوست‌داشتنی دارد که همین ویژگی‌های اخلاقی، عامل اصلی علاقه همه اعضای خانواده چرخ ازجمله مخاطبان برنامه به حافظ آهی است.

جباری در پایان نیز پیرامون این‌که چرخ تا چند فصل پتانسیل تولید دارد هم می‌گوید: تا وقتی اکتشافات و دستاوردها و نوآوری‌های دنیای علم وجود دارد، وجود برنامه روزانه علمی مثل چرخ که با زبانی ساده، دقیق، جذاب و صمیمانه به مرزهای دانش و فناوری بپردازد، اجتناب‌ناپذیر است. نکته مهم در ادامه پیداکردن چرخ با هر گروهی این است که متناسب با تغییرات لحظه‌به‌لحظه دنیای علم و فناوری، چرخ هم باید هر فصل پوست‌اندازی کند و با وجود حفظ هویت اصلی‌اش، فرم و محتوای به‌روز و متناسبی انتخاب کند. چه در استفاده از مغزهای جدید و جوان در اتاق فکر و محتوا، چه در استفاده از فرم‌های جدید در برنامه‌سازی و ساختار و ظاهر برنامه و چه در استفاده از ابزارهای جدید ارتباطی و تحکیم ارتباط دوسویه با مخاطبان. با رعایت این ویژگی‌ها، چرخ تا همیشه می‌تواند مهم‌ترین برند علمی تلویزیون باقی بماند.